

Джефри Юдженидис е роден през 1960 в Детройт. Потомък е на гръцки и ирландски имигранти. Завършил е университетите Браун и Станфорд. Живее в Принстън, Ню Джърси, заедно със съпругата и дъщеря си.

Първите му творби се появяват в *New Yorker* и *Paris Review*. Първият му роман, *The Virgin Suicides* (1993), е преведен на 15 езика (скоро и на български от Жанет 45). Книгата, както и едноименната екранизация на София Копола, придобиват култов статус зад океана.

Вторият му и последен засега роман, „Мидълсекс“ (писан цели девет години), излиза през 2002 г. Обявен е за най-добра книга на годината от *New York Times Book Review*, *Los Angeles Times*, *Chicago Tribune*, *San Francisco Chronicle*, *Pittsburgh Post Gazette*, *Entertainment Weekly*, а също и от книжарниците *Borders*, *Barnes & Noble* и *Amazon.com*. Книгата печели „Пулицър“ (най-престижната американска награда за художествена литература) за 2003 г.

Милена Попова е родена в София през 1971 г. Завършва специалност „Българска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Превежда художествена литература и публицистика за различни издателства и списания. Сред авторите, чиито романи и разкази е превеждала, са Каръл Шийлдс, Труман Капоти, Йосиф Бродски, Артър Конан Дойл, Дейвид Лодж, Дорис Лесинг, А. С. Байът, Александър Маккол-Смит.

Издателска къща Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:

в категория Българска художествена литература (2002);

в категория Издание за деца (2007)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

Jeffrey Eugenides

MIDDLESEX

Copyright © 2002 by Jeffrey Eugenides

© Джефри Юдженидис, автор, 2010

© Милена Попова, превод, 2010

© Иглика Василева, редактор, 2010

© Райчо Станев, оформление, 2010

© Керън Ямаучи, снимка на автора, 2010

© Издателска къща Жанет 45, 2010

ISBN 978-954-491-607-7

МИДЪЛСЕКС

ДЖЕФРИ ЮДЖЕНИДИС

●●
●ОТВЪД е поредица
за съвременна литература
на ИК Жанет 45.

МИДЪЛСЕКС

ДЖЕФРИ ЮДЖЕНИДИС

РОМАН

Превод от английски

Милена Попова

НА ЯМА, КОЯТО ИДВА ОТ
СЪВСЕМ РАЗЛИЧЕН ГЕНЕТИЧЕН ФОНД

ПЪРВА КНИГА

СРЕБЪРНАТА ЛЪЖИЦА

Родих се два пъти: най-напред като момиче, в един необикновено лишен от смог ден в Детройт през януари 1960 г.; и после отново – като момче в юношеска възраст, в кабинет на спешно отделение близо до Петоски, Мичиган, през август 1974 г. Възможно е хора, които следят специализираната литература, да са попадали на моя случай в труда на д-р Питър Лус „Полова идентичност при 5-алфа-редуктаза псевдохермафродити“, публикуван в „Списание по педиатрична ендокринология“ през 1975 г. А може и да сте виждали снимката ми в шестнайсета глава на вече за жалост остарялата „Генетика и наследственост“. Да, това съм аз на страница 578 – без дрехи, до скала, измерваща ръста, с черна лентичка през очите.

В свидетелството ми за раждане е вписано името Калиопа Хелън Стефанидис. В последната ми шофьорска книжка (издадена във Федерална република Германия) като лично име фигурира просто Кал. Ето и някои от заниманията ми: вратар на отбор по хоккей на трева, дългогодишно членство във фондация „Спасете морските крави“, епизодични посещения в гръцката православна църква, а през по-голямата част от зрелия си живот служител в Държавния департамент на САЩ. Също като Тирезий бях първо едно, а после – друго. Съучениците ми се подиграваха, лекарите ме използваха като опитно зайче, тялото ми бе палпирано от специалисти и

проучвано от фондацията „Марч ъф Даймс“*. Едно червенокосо момиче от Грос Пойнт** се влюби в мен, без да знае какво съм. (Нейният брат също ме харесваше.) Влязох редом с един танк в градска битка; един аквариум ме превърна в мит; напусках тялото си, за да обитавам други – и всичко това се случи още преди да навърша шестнайсет години.

Но сега, на четирийсет и една, усещам, че се задава ново рождение. След десетилетия нехайство се улавям, че мисля за споминали се пралели и пращичовци, за отдавна изгубени дядовци, за непознати пети братовчеди или – при семейство с бракове между близки родственици като моето – всички тези неща накуп. Ето защо, преди да е станало твърде късно, искам да опиша това веднъж завинаги: шеметното пътуване през времето на един-единствен ген. О, Музо, възпей рецесивната мутация на моята пета хромозома! Възпей как разцъфнала преди два века и половина по склоновете на планината Олимп, докато козите блеели и маслините се ронели. Възпей как се предавала в течение на девет поколения, трупайки се невидимо в замърсения генофонд на рода Стефанидис. И възпей как Провидението, предрешено като масово клане, пратило този ген отново на път; как прелетял като семенце през океана до Америка, където се носил под индустриалните дъждове, докато най-накрая попаднал на плодородна почва в утробата на майка ми, родена в Средния Запад.

Прощавайте, че понякога изпадам в омировски настроения. Това също ми е генетично заложено.

Три месеца преди да се родя, вечерта след един от обилните ни неделни обеди, моята баба Дездемона Стефанидис

---

* Здравна благотворителна организация в САЩ, чиято цел е да подобри здравето на новородените, като предотвратява дефекти по раждане, преждевременно раждане и смърт. Б. пр.

** Предградие на Детройт. Б. пр.

заръчала на брат ми да ѝ донесе кутията от копринените буби. Чапър Илевън* се бил отправил към кухнята да си сипе допълнително от оризовия пудинг, когато тя му препречила пътя. На петдесет и седем години, с ниското си дундесто тяло и страховитата си мрежичка за коса, баба ми все едно била родена да препречва пътя на хората. Зад нея в кухнята събралите се жени се смеели и си шушукали. Изпълнен с любовитство, Чапър Илевън се опитал да надникне зад нея, за да види какво става, но Дездемона се пресегнала и здравата го ощипала по бузата. След като вече не го разсейвало нищо, тя очертала във въздуха правоъгълна форма и посочила към тавана. Сетне изфъфлила през хлабавите си протези:

– Иди донеси на яя**.

Чапър Илевън знаел какво да прави. Затичал се по коридора към дневната. Изкатерил на четири крака парадното стълбище до втория етаж. Профучал по коридора край спалните. В края му имало почти невидима врата, облепена с тапет като вход към таен проход. Чапър Илевън намерил малката топка на вратата, която била на едно ниво с главата му, дръпнал я с все сила и я отворил. Зад нея имало още едно стълбище. Известно време брат ми гледал с колебание тъмнината нагоре, а после се изкачил, вече съвсем бавно, на тавана, където живеели баба ми и дядо ми.

По гуменки той тихо отминал дванайсетте застлани с влажни вестници кафеза, които висели от гредите. Придавайки си смелост, се потопил в противната смрад на папгалите и особената миризма на баба ми и дядо ми – смес от нафталин и хашиш. Заобиколил внимателно затрупаното с книги бюро на дядо ми и колекцията му от плочи с ребети-

---

* Параграф 11 (англ.) - параграф от Закона за фалитите на САЩ, според чиито разпоредби най-често се уреждат в САЩ съдебните процедури по обявяване в несъстоятелност. Повествователят не разкрива истинското име на брат си и го нарича с това прозвище. Б. пр.

** Баба на гръцки. Б. пр.

ка*. Накрая, след като се ударил в кожения диван и кръглата месингова масичка за кафе, стигнал до леглото на баба ми и дядо ми и напипал отдолу кутията.

Изработена от маслиново дърво, малко по-голяма от кутия за обувки, тя имала тенекиен капак с пробити малки дупчици и релефен отпечатък с иконата на неузнаваем светец. Лицето на светеца било изтрито, но пръстите на дясната му ръка били вдигнати сякаш да благословят една ниска лилава черница, която имала ужасно наперен вид. След като позяпал известно време това живописно ботаническо изображение, Чапър Илевън измъкнал кутията изпод леглото и я отворил. Вътре имало две венчални корони, изплетени от въже, и две дълги плитки, навити на кълбо като змии, всяка вързана с разнищена черна панделка. Той докоснал с показалец едната плитка. Точно тогава един папагал изкряскал и брат ми подскочил, затворил кутията, пъхнал я под мишница и тръгнал с нея надолу, към Дездемона.

Тя го чакала на вратата. Взела кутията от ръцете му, обърнала се и влязла в кухнята. Чапър Илевън най-сетне успял да надникне вътре, където всички жени стоели смълчани. Отстъпили, за да мине Дездемона, и тогава видял по средата на линолеума майка ми. Теси Стефанидис седяла отпуснато на един кухненски стол, затисната под огромното, опънато като барабан кълбо на бременния си корем. На лицето ѝ, зачервено и запотено, греело щастливо безпомощно изражение. Дездемона сложила кутията на масата и вдигнала капака. Поровила под венчалните корони и плитките и извадила предмет, който Чапър Илевън не бил забелязал – сребърна лъжичка. Дездемона вързала дръжката ѝ с конец. После се навела и я залюляла над издутия корем на майка ми и съответно над мен.

---

* Популярни в първите десетилетия на XX в. гръцки градски песни, произлезли от сливането на фолклора на криминалните среди и музиката на бежанците от Мала Азия. Б. пр.

До този момент Дездемона се славела с безпогрешна репутация – двайсет и три верни прогнози. Била познала, че Теси ще бъде Теси, била предсказала пола на брат ми и на всички бебета на приятелките си от църквата. Единствените деца, чийто пол не предрекла, били собствените ѝ, понеже това носело лош късмет – майка да се рови в тайните на собствената си утроба. Ала сега без страх разюляла лъжичката над утробата на майка ми. След известно първоначално колебание лъжицата се люшна от север на юг, което означавало, че ще се роди момче.

Разположена на стола, с извити навън ходила, майка ми се помъчила да се усмихне. Тя не искала момче. Вече имала едно. Всъщност била толкова сигурна, че ще е момиче, че била избрала само едно име: Калиопа. Но когато баба ми възкликнала на гръцки: „Момче!“, викът обиколил стаята, излязъл в коридора и стигнал до дневната, където мъжете бистрели политиката. И майка ми, като го чула повторен толкова пъти, повярвала, че може и да е истина.

Но щом викът стигнал до баща ми, той нахълтал в кухнята, за да каже на майка си, че този път вече лъжицата ѝ греши.

– Ти пък откъде знаеш? – попитала го Дездемона. А той отвърнал с това, което биха казали мнозина американци от неговото поколение:

– Въпрос на наука, мамо.

Щом решили да си родят второ дете – ресторантът вървял добре и Чапър Илевън отдавна бил излязъл от бебешката възраст, – Милтън и Теси се разбрали, че искат дъщеря. Чапър Илевън тъкмо бил навършил пет години. Неотдавна открил в двора мъртво птиче и го донесъл вкъщи да го покаже на майка си. Харесвало му да стреля, да удря, да троши и да се боричка с баща си. В такава мъжка къща Теси започвала да се чувства като черната овца и след десет години се виж-

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВА КНИГА	9
Сребърната лъжица	11
Сватосване	32
Нескромно предложение	59
Пътят на коприната	89
ВТОРА КНИГА	107
Англоезичното връщане гърне на Хенри Форд	109
Минотаври	145
Брак сред ледове	173
Лъженаука	203
Серенада с кларнет	225
Новини от света	248
Ex ovo omnia	268

ТРЕТА КНИГА 287

Домашни филми	289
Опа!	312
Мидълсекс	338
Средиземноморската диета	363
Росомахата	390
Романтика и раздори	413
Неясния обект	428
Влюбеният Тирезий	456
От плът и кръв	482
Пушката на стената	503

ЧЕТВЪРТА КНИГА 529

Вулвата-оракул	531
Намирам себе си в „Уебстър“	561
Тръгни на запад, млади момко!	581
Полова дисфория в Сан Франциско	606
Хермафродит	631
Във въздуха	656
Последната спирка	676

Благодарности	699
---------------	-----

Джефри Юдженидис
МИДЪЛСЕКС
роман

Преводна
Първо издание

Превод от английски: *Милена Попова*
Редактор: *Иглика Василева*
Оформление: *Райчо Станев*
Коректор: *София Несторова*

Формат 60/84/16
Печатни коли 44

Предпечатна подготовка:
Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, тел. 032/60 90 90

Издателска къща Жанет 45 ООД – Пловдив
бул. Ал. Стамболийски № 9, тел./факс: 032/60 90 60
www.janet45.com

ISBN 978-954-491-607-7